

GENT NOVA

Periòdic Catalanista ↔ Portaveu del Centre Catalanista "Gent Nova".

Sortirà cada dissapte

ANY XIV

BADALONA 7 DESEMBRE 1912

NÚM. 576

Redacció y Administració: Lluc, 51, 53 y 55 y Sant Francesc, 58 y 60. - Badalona

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 cèntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 cèntims
Tots los treballs se publican baix la exclussiva responsabilitat de sos autors.—No's tornen els originals.

Vergonya eterna á aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materies religioses, polítiques y socials.

(DECLARACIÓ DE LA VII ASSEMBLEA DE LA UNIÓ CATALANISTA)

EL PLET

DE LES MANCOMUNITATS

Segueix en peu sense sapiguerse la resolució definitiva que tindrà el plet d'avui de Catalunya ab l'Estat espanyol: el projecte de les Mancomunitats.

Ab els darrers vuit dies s'ha conseguit un avens, car la Comissió dictaminadora del projecte en el Senat ha formulat parer favorable a dita llei ab unes petites esments, que, segons ens ha dit el telegraf, una d'elles deixa al nou organisme l'elecció de la seva capitalitat y en l'altra s'hi parla de l'incompatibilitat dels individus que formin la Comissió provincial pera intervenir en les tasques de la Mancomunitat. Respecte la primera no té cap classe d'importancia; are respecte l'incompatibilitat que's vol establir, bó será fer constar lo exigents que son els nostres polítics centralistes en establir incompatibilitats en els organismes locals y en cambi tenir un criteri molt ampli respecte aquesta qüestió quan se refereix a organismes pertanyents als alts cossos del Estat o a la capitalitat. No cal citar exemples, car de tots son ben coneguts els privilegis electius que tenen els residents a la capital d'Espanya si se relaciona ab els dels demás ciutadans espanyols.

Encare que molt poc o poc, va fent via el projecte demanat per Catalunya y defensat y concedit per en Canalejas; però malgrat el petit avens que representa l'esser ja dictaminat per la comissió respectiva en el Senat, no's pot donar encare com a molt probable l'aprovació en l'alta Cambra, ja que en ella encare no ha desaparegut, en molts dels seus components, l'hostilitat a les Mancomunitats y a tot lo que siguin disposicions descentralisadores.

Estém, doncs, com estavem, y mentres un dia llegim que'n Romanones será fidel continuador de la política de'n Canalejas y que d'aixó ne tenen

proves alguns particulars residents a Catalunya, per altra part hi ha l'anunci de que'l President del Concell de Ministres retrassará tot lo que pugui la discussió de la nova llei al Senat, si aixó l'hi ha de portar divisions dintre'l partit lliberal. Precisament an aquesta darrera causa obeeix el que'l secretari de la Comissió dictaminadora s'hagi quedat en cartera el parer favorable firmat, pera entregarlo a la taula del Senat d'acort y a l'hora que cregui oportuna en Romanones.

Per altra part, tenim que no's veu gaire estable l'actual situació y ningú desconeix lo perillós que sería pera les Mancomunitats un cambi de govern, particularment si formés ministeri en Moret o en Montero, abdó: enemics declarats d'elles, com també si entrés una situació conservadora, per l'opinió que respecte aquesta qüestió ha fet pública en Maura y les poques simpaties que per l'actual projecte té.

Té raó Catalunya d'estar alerta y d'haver donat la veu d'alarma devant del perill que corren de no aprovarse les Mancomunitats, minsa concessió administrativa que de nostres drets se'ns farà en cas que's consegueixi aprovarles. Y mentres s'ha de sofrir aquest compàs d'espera a que'l centralisme sotmet novament la concessió d'una justa aspiració de Catalunya, tinguém ben dreta la bandera de les reivindicacions nacionalistes del poble català, car no enmudint y proclamant ab energia y en tots moments els nostres drets, obligarém més a cumplir ab la justicia an aquells que segons frase seva «votarán la Mancomunitat pera que'ls catalans callin d'una vegada». Parlen aixís perquè no'ns comprenen o potser ens entenen massa y confonen el govern del Estat ab les conveniencies del seu partit y fins devegades ab els seus interessos particulars. Abdues coses quedarien enderrocades si triomfessin els ideals autonomistes.

POLITICA CATALANA

Els nostres bons conservadors que s'entussiasmen ab la més petita promesa de descentralisació y que proclamen «urbi et orbi» la necessitat de abandonar estridencies y de deixarnos estimar pels nostres germans de Castella, sembla que visquin en Babia o que hagin perdut l'instint de conservació, que ja es lo últim que un conservador pot perdre.

Bé es veritat que avui més que mai ens afalaguen desde les altures del poder, que'ns ofereixen moltes coses y que fins ha desaparegut la tivantor que anys enrera existia entre Catalunya y el poder central, en pago, sens dubte, de les evolucions que els nostres partits han fet en part envers els partits espanyols y a la poca memoria d'alguns dels nostres prohoms quan de catalanisme's tracta. Però, ha d'esser ceg el qui no vegi que malgrat tot, malgrat les afalagadores promeses y les bones disposicions, que volem creure sinceres, d'alguns polítics espanyols en lo que fá referencia al plet de Catalunya, l'obra de centralització y de castellanització continua y sens interrupció, desde'ls temps de Felip V, diem mal, des que'l primer monarca castellà ocupá el trono d'Aragó fins als nostres dies.

Si considerem els esforços, el treball que'ns costa fer surar el més minso projecte descentralitzador, ab la facilitat ab que'ls nostres enemics obtenen subrepticament, per real ordre, lleis contraries a les nostres llibertats, no podem menys de veure lo difícil que resulta la nostra tasca. Passant fins per sobre de la Constitució de l'Estat, sovintegen els atacs als drets dels nostres municipis, y s'afermen les cadenes que'ls lliguen als Guberns civils. Se centralisen els secretaris d'ajuntament, els comptadors, els metjes; se dicten lleis com la dels sargentos; plouen les sentencies y reals ordres per tots costats ab tal abundor, que si tot lo legislat se cumplís, creiem que'ls ajuntaments no tindrien ja dret de nomenar pel seu compte ni un trist guarda consums.

Contra aquest allau de disposicions centralisadores no queda més remei que posarse a la defensiva, resistir passivament la llur aplicació, portant a la práctica aquell acort d'una assamblea de municipis segons el qual no devien acatarse aquelles lleis y reals ordres que estiguessin en contradicció ab els drets y llibertats que la Constitució concedeix als ajuntaments.

Y lo mateix que passa ab els ajuntaments, passa ab tots els altres organismes oficials. Plouen decrets com el de les Notaries y el dels enginyers, se van portant a Madrid les oposicions de totes les carreres y continuen enviantnos desde allí un exèrcit d'empleats y funcionaris, tots castellans, desde'l modest policia fins al magistrat y al cate-dràtic.

Tot aixó obliga a les corporacions catalanes a estar constantment a la defensiva. Es precis protestar de continuu, enviar comissions a Madrid y es-

mersar els més grans esforços pera salvar quelcom de lo que constitueix el nostre patrimoni colectiu constantment amenassat. Però no n'hi ha prou ab estar a la defensiva: cal pendrer l'ofensiva pera conquerir noves posicions a cambi de les perdudes y aixó representen els projectes d'Administració local, de Mancomunitats y l'avens constant de la nostra llengua catalana que va guanyant en importancia y intro luintse de nou allí d'ont fou altre temps ignominiosament foragitada.

Si junt ab els projectes de caràcter descentralitzador que presenta'l Govern, respectés aquest, quan menys, el nostre «Statu quo» polític; si no presentés noves lleis centralitzadores y en la conducta dels seus funcionaris s'hi vegés un cert respecte per la nostra personalitat nacional, aleshores fora bó de creure que haurien variat les circumstancies y que'l nostre problema entrava pacíficament en vies de solució. Empró mentres no sigui aixís no hi ha dret a parlar d'acostaments ni a minvar l'intensitat de la nostra campanya; ans al contrari cal refermar constantment la propaganda catalanista y educar pera les lluites venideres a les nostres generacions joves a fi de que siguin aquestes les que portin a la victòria l'integritat dels nostres ideals. Aquesta es la feina que cal fer, aquest es el gran camp d'acció de l'«Unió Catalanista», la tasca redemptora que devem continuar sens defalliment comptant ab l'esforç de tots, treballant no sols pel present sino pel pervindre de la Patria nostra que tots volem veure rica y plena de llibertats.

J. CLIMENT.

COMENTARI

El fet polític culminant de la setmana es la firma del tractat Franc-espanyol. El Ministre d'Estat y l'Embaixador de la vehina República, han donat fi an aquesta àrdua qüestió estampant solemniament llurs firmes al peu del protocol devant d'un núcol de fotògrafs y periodistes.

Deixant apart vanes fórmules diplomàtiques, Espanya entra de fet en possessió d'una determinada zona de terrenys al nord del Mogreb y d'una faixa de costa a Yfni, essent de remarcar que aquesta darrera possessió ja fou concedida pel Soldà després de la guerra del any 60, havent transcorregut milij sigle sens que'ls governs espanyols es cuidessin de l'assump-te: proba de lo molt que aqueixos s'han preocupat de extendre els nostres dominis al Marroc, sens dubte pensant que pera fer política africana no calla moure's d'Espanya.

Ja tenim, doncs, de nou colonies obtingudes, no per treballs realitzats, no en virtut d'una sana política internacional, sino perque aixís convé a les potencies signataries del tractat d'Algeciras y singularment a l'Anglaterra. Ja tenim el pressupost carregat ab uns quants milions més y'ls gastos militars considerablement augmentats. Quins seràn els beneficis que de tot aixó en treurà el país?

Això depèn pura y senzillament de la política que segueixin els governs.

Si s'continua com fins are; si les places del Marroc continuen essent llocs purament militars; si no s' pensa mes que en glories guerreras y en continuar augmentant la ja interminable llista d'héroes, tot quedarà reduït a una càrrega mes que tindran que soportar els soferts contribuents, y'ls avensos materials que introduïm en aquelles terres seràn de gran utilitat.... pera altres nacions comercials y exportadores que vendrán allí llurs productes sens necessitat de sostenirhi exèrcits ni de fer cap despesa.

Si pel contrari s'imposen els punts de vista catalans; si s' va a una política netament comercial; si les places del Marroc es transformen en grans centres mercantils; si s' donen facilitats al comerç y a la indústria pera exportar allí llurs productes, aleshores podem confiar fundadament qu'Espanya en surtirà en general beneficiada. Mes, ¡ay! que en contra d'això s'aixeca tot una tradició netament espanyola... El gran hidalgo manchego, corrent en busca d'aventures per la estepa castellana es encara un símbol vivent y la empleomania y'l parassitisme son encara avui els suprems ideals de la rassa. No fa pas molts anys que encara ho deia en Moret en una frase lapidaria: «Nunca han sido símbolos de gloria las pesas ni la vara de medir». Y un poble que no té per símbols de gloria les eines del treball; un poble que no més oeu gloria en la sang vessada, encara que aquesta no més serveixi pera sagellar victòries més o menys victorioses, es un poble incapacitat pera portar la civilització, pera treballar en nom de l'humanitat y del progrés.

Si Espanya ha d'anar no més al Marroc a fer guerra, dia vindrà que les nacions mes avensades li diràn que no es pas pera això que l'han cridada a concert, y que ja podem entornàrnosen a casa, puig que de matar y engegar trets ja'n saviem bé prou els rifenys avans d'anarhi nosaltres. Y una vegada més quedarà demostrada l'incapacitat de la rassa espanyola pera tot lo que tingui un caràcter enlaira y civilitzador.

JEPUS.

POLITQUES

La situació política lliberal presidida per en Romanones sembla que serà substituïda desseguida que siguin aprovats els pressupostos y ratificat per les Corts el tractat ab Fransa. Resulta, doncs, que les Mancomunitats no seràn aprovades si es confirmen aquestos auguris polítics.

Al ensemps, encara que no s'asseguri, se diu que és molt difícil que l'actual President del Concili de Ministres sigui substituït per un altre prohom lliberal ab la concessió de poguer disoldre les Corts, ja que'l Comte de Romanones, ara que ha conseguit la seva mes gran ambició, la Presidència del Concili, difícilment prestarà el seu concurs a una altre situació lliberal que no sigui per ell presidida.

Les ambicions dels polítics de primera fila del partit lliberal, com en altres temps passats, faràn impossible la seva continuació en el poder. Se complirà fatalment lo anunciat: que's quedarà la monarquia sense un dels partits turnants, el lliberal, a causa de la mort de'n Canalejas.

Aixís el problema, s'augura la provable pujada dels conservadors y ab ella quedarà anulada tota la tasca de Catalunya per la Mancomunitat, ja que conegut el criteri que té en Maura respecte el particular, si es fés quelcom per Catalunya s'hauria de comensar de nou.

Es lo de sempre, l'etern fer y desfer del Parlament d'Espanya.

Allò que'ns diuen els homes de la «Lliga Regionalista», que s'ha d'anar a la conquesta espiritual de les demés regions ibèriques, ja podem dir qu'és «casi» un fet.

La prova la trovaréu en *La Veu*, que no's distingeix dels periòdics de la política centralista, ja que com qualsevol diari del trust periodístic madrileny publica sencera la llista de la «loteria».

Empró dita prova ens dona un resultat invertit, car en lloc de conseguir *La Veu* que'ls d'«allende» l'imiteassin, resulta que ha sigut ella la que ha copiat dels diaris del «trust», o millor dit: en lloc de conqueridora, *La Veu* resulta conquerida.

Ab una empena més podrà publicar revistes taurines.

Moltes vegades hem dit que no saviem el perquè s'anomenava al partit jaumista d'orde, calificantse de revolucionaris y disolvents—avui molts aquets dos mots els creuen que son sinònims, malgrat no esserho—als partits republicans.

Persona autorisada com en Dalmau Iglesias, el Diputat a Corts per Girona y significat jaumista, ha fet unes declaracions que'ns treuen de dubtes, doncs posa al seu partit de braset ab els republicans o sigui ab els «revolucionaris» y «disolvents». Vegis lo que diu:

«Coruña.—El Noroeste» publica les següents declaracions de don Dalmau Iglesias: «Considera que es inevitable la revolució y que convé apromptar pera això als tradicionalistes, perquè's recullien d'ella molts fruits.

«Es partidari de l'unió dels republicans y jaumistes, formant un bloc antidinàstic, y treballant junts en els eleccions, en les que podrien obtindre gran majoria, tant en els municipis com en les Diputacions, además de 150 diputats que impossibilitarien la vida del règim.

«Un cop caigut aquest, republicans y jaumistes desferien l'unió y lluitarien uns contra altres en la revolució.»

Hi posaréu un ben lacònic comentari:

Si això es llògic, a sant de que va ferse la coalició de dretes y ab quin caràcter hi anaren els revolucionaris jaumistes?

NOTES LOCALS

UNA ARCALDADA

Un senyor Andreu De Boet, a qui no tenim el gust de conèixer, feu entregar el dia 8 del propassat Novembre una comunicació, en la Casa Consistorial, dirigida al Ajuntament. Al nostre arcalde, en Martí Pujol y Planas, no sabem perquè, se li va entreveure aquella comunicació y no'n va donar compte ni ha volgut que sigués llegida. malgrat els requeriments de diferents regidors de les minories en tres diferents y successives sessions.

No sabem pas quins misteris se deu portar aquest senyor De Boet en la seva carta. Certament que'l periòdic portaveu de les dretes ho ha comentat y ha donat a entreveure que coneixia la comunicació, a pesar de que l'Arcalde, en plena sessió, ha dit «que donava paraula d'honor de que no havia sortit de la seva butxaca», empró no podem partir tampoc dels comentaris que hi han fet els escriptors de les dretes, perquè també l'Arcalde, y també en plena sessió, ha dit, a requeriments d'un regidor, «QUE NO SE'N HAVIA DE FER CAS DE LO QUE DIUEN ELS DIARIS».

Sols en un inesperat instant de desfogament se pot esser capàs de pronunciar desde la presidencia d'un Ajuntament semblants paraules insultadores, que si bé en aquest cas concret van dirigides an els seus íntims amics, que encara que'ls fassi ben poc favor les hi perdonaran, pel concepte general en que son dites revelen un atreviment de paraula y de fet impropies de qui's vol fer passar de totes maneres ab prous aptituds pera ocupar el primer lloc públic de nostra ciutat.

Y tant és aixís, que'l nostre Arcalde, no tenint prou serenitat y sentintse dictador, s'ha cregut ab autoritat a bastament pera fer fonedissa una comunicació dirigida, no al Arcalde, sinó al Ajuntament. Empró'l temps dels dictadors ha passat a la historia. Y d'aixó, que ho sab tothom, no se'n ha enterat encara el nostre arcalde en Martí Pujol y Planas. Per aixó s'ha sentit dictador. Perquè'l seu esperit absolutista y la manca de tacte no han pogut assenyalarli el camí a seguir com Arcalde de una ciutat com la nostra, y no d'un llogaret del cor de la Manxa.

Tan poc fort està en el seu dret com Arcalde, o mellor dit, en una situació tan falsa s'apoya, que malgrat tot el seu esforç, pera evitar que fós llegida aquella comunicació,—que potser no té cap importància, pero que l'incomprensible actitud d'en Martí Pujol y Planas, li ha donat una certa celebratat, ja que ha despertat en tothom el desitg de conèixerla—no li quedà altre recurs que retirar-se aquesta setmana del saló de sessions seguit dels incondicionals «més independents» els regidors Nadal, Clarós y Miralles, a fi de que no hi quedés prou número pera seguir la sessió quan el regidor Martí estava disposat a llegirla ell, per no volguer tolerar les minories l'acte de caciquisme que representa el fet de negarse l'Arcalde a donar compte

d'una comunicació dirigida al Ajuntament y que sols aquest pot acceptar o rebutjar y pèndrerla o no en consideració, y mai la sola voluntat d'un Arcalde, encara que aquest sia un bon senyor que fassi «estudis madurats» y «pressupostos savis» com en Martí Pujol y Planas.

Aquets escrúpols d'avui d'en Pujol, que arriben fins a fer fonedissa una comunicació dirigida al Ajuntament, de la que no'n va donar compte fins que'l regidor Martí, de la minoria federal nacionalista, li va preguntar si s'havia rebut, contrasten ab les propies manifestacions d'en Pujol en la conferencia que pera feros sapiguer que no tornaria al Ajuntament va donar l'any passat en el «Centre de Nostra Senyora de Montserrat», en la que pera fer una frase, va dir: «que voldria que'l despaig de l'Arcaldia estés situat al mitj de la plassa pera que el poble sapigués tot lo que hi passava». Cambi radical el d'en Martí Pujol en el terme d'un poc més d'un any! De volguerho fer públic tot a arribar a posarse a la butxaca—es frase seva en plena sessió—un comunicat dirigit al Ajuntament pera que no puga esser llegit, hi ha un contrast que no podem explicarnos y que potser quan coneguém el text de la carta d'aqueix ditxós senyor De Boet, ens explicarem.

Tot y esperant el dia en que's fassa pública aqueixa ditxosa carta, que un dia o altre pública la farà l'Ajuntament, a voluntat o a pesar de la voluntat del Arcalde, no deixarem, empró, de fer avinent al nostre Arcalde, que si ell no fá cas dels diaris la opinió si que'n fá cas y fins s'ha adonat de que lo fet ara és una ignoscenta arcaldada impropia d'una persona que pretengui se'l prengui en serietat; y fins s'ha adonat també l'opinió, precisament per aquestos diaris que l'Arcalde de Badalona diu que no se'n ha de fer cas, de que'ls escrúpols d'en Martí Pujol y Planas ho son sols per qüestions, que, per lo que s'ha dit, precisament per amics seus, n'hem de deduir que ho son per qüestions partidistes, y en cambi no té cap escrúpol en mantenir, sostenir y amparar, sots la seva dictadura, l'inmoralitat y la crápula més desenfrenada com mai s'hagués vist en nostra ciutat ni en els temps del més depravat dels caciquismes, y tant és aixís, y les actes consistorials ens guardaran de mentir, que, malgrat tot, sosté y manté en son lloc a un home que s'ha burlat d'ell, del Arcalde, del Ajuntament y de Badalona tota, y a cambi d'aixó en el nous pressupostos se li assigna un augment de sou. Aquest sol fet parla més eloqüentment que tot lo que's pogués argumentar respecte aquest assumpte.

«No se'n ha de fer cas de lo que diuen els diaris», diu el nostre Arcalde. Aixó es lo que ell voldria, y aixó es lo que segurament fa l'opinió ab certs diaris queno tenen altra finalitat quela satisfacció d'ambicions personals. Empró, si aquestos diaris ho son antics lluitadors per la defensa del bè del poble, sense fer llista de mèrits ni demanar mai—mai! se'n entera 'l nostre Arcalde?—compensacions pera'ls seus treballs, que ho son absolutament desinteressats,

de lluita sols per un ideal de redempció, aleshores si que'n fa cas el poble, perquè sab que darrera aquells escrits no hi ha odi, ni despit, ni afany de domini, ni conveniència particular, sino un comentari fill d'un observació ciutadana a la que té son deure tot fill del poble.

Faltant al respecte degut, el nostre Alcalde, desde son setial de la presidencia, ha insultat a la premsa. El nostre Alcalde deu aspirar cacic. Ha fet tant. Afortunadament aquells temps ja han passat, y com, els temps de que'ns parla en Becques, no tornaran, malque'ls pesi an en Martí Pujol y Planas y els seus.

DE SANITAT

La passada setmana, un apreciat confrare les emprèn enèrgicament contra les autoritats sanitàries locals.

Prescindint de la forma en que l'escrit està redactat, que aixó se fa segons l'impresionabilitat de temperament de quiscú, hem de regoneixer que'n el fons hi ha moltíssima raó, sinó en la part alarmadora, en la part que fa referencia a les censures a la Junta local de Sanitat.

Tenim una Junta encarregada, tenim material de desinfecció, y que nosaltres sapiguem,—y tindrem una gran satisfacció en ferho constar si se'ns demostra lo contrari—fins aquesta setmana, o sia fins que arribà l'alarma, no s'ha utilitzat l'estufa de desinfecció, ab tot y que ja abans s'havien presentat cassos de tifus.

Nosaltres creiem que les Junes de Sanitat son creades més pera prevenir que pera remeiar y en aquest sentit tenim la pena d'haver de fer constar que tenim el plé convenciment de que no se'n preocupen gaire, si és que se'n cuiden.

Ara tot son presses, assoraments, y en la forma esverada ab que s'obra acaben d'alarmar al veínat.

Es clar que'n la nostra ciutat hi han cassos variolosos, y si no son tants com molts se pensen, masses son sempre, per desgracia.

Per aixó l'opinió reclama de la Junta de Sanitat que se recordi en tots temps de pendrer tota mena de mides higiéniques y no pas solsament quan l'alarma de cassos de malalties epidémiques,—que'n molts cassos se podrien y se deurien evitar,—y que'l natural esverament els fa mourer tanta fressa que acaben d'esverar als alarmats, sinó ab justificada raó ab una bèn llógica temensa.

LES INDUSTRIES DE LA MAR (*)

(Continuació)

Empró un altre jorn, per dissort, el trangul, les corrents fortes, una mar de fons regnen imponent respecte arran de costa y les onades, imponentes, s'enlairen y's succeixen una a l'altre com volguentse aconseguir y confondre en una sola y compacta mola d'aygua. Les ones a l'aproparse a la platja s'encresten menassantes y'ls seus cimals escumosos se colltorsen y finalment rompen ab fu-

riosos recargolaments, en els quals arrastren el sorral de ses entranyes pera esbargirlo entre un blanc mantell d'escuma que s'exten y s'enfila joganer pendent amunt de la platja. Y en aquells dies de mars fortes y remogudes, la barca, al devallar per demunt los pals extesos demunt l'arena, pot aturarse al topar ab violencia ab els primers romponents y des d'aquell moment comensa una tragedia, conseqüència llógica d'els inconvenients qu'assenyalo anteriorment, y'ls pobres percadors pera salvar lo que's fruit de les seves sudors y les seves temeritats, pera salvar lo que'ls dona 'l petit guany que'ls ajuda a viurer, posen novament a prova llurs esforços personals, lluytant contra un element cent mil voltes més gran y més potent que ses migrades musculatures.

Els cops de mar, rompent demunt la proa de la barca parada a regueró, ses ucceixen, bramant com feres famolenques, boy saltant enjogassades per demunt la coberta que s'omplena d'aygua.

Y cada onada al topar ab el feixuch cos de son casc, lleugerament el mouhen y de mica en mica 'l trontollen y l'inclinen, capgirantlo y entreveessantlo a les corrents; y jay de l'auxili inoportú a la gent que pera salvar la barca brega! tot seria inutil. Una fusta ressentida que cedeix rendida a les destructores y furioses embestides de les masses d'aygua que cauhen aplomades demunt d'ella; una costella ressentida que's parteix; un llistó que salta, un esboranc que s'obra y s'ayxampla ab la pressió de l'aygua que per entre ell passa y repassa; tot, de mica en mica's converteix en un munt de fustam de desferres, capritxoses joguines de les onades.

Y si pera evitar parells desenlassos els pescadors adopten romandre en terra, vagant aburridament, mentres les barques, sota d'un sol ardent y entre la vahor de la sorra caldejada de la platja hont resten immovils y abandonades, se ressequen entre llastimosos cruiximents, es ben trist veure tota una flota, una verdadera flota que's consumeix al llarc de la platja y son capital empleat, soma de veritable importancia, resta alla en l'abandó més gran, completament improductiu. Y ab tot aixó veurem centenars d'homes ferrenys, robustos, sedents de brega, de treball y d'activitat que resten estones y més estones, immovils y de cara a les immensitats de la mar, y ab mirada fixa y penetrant escorcollen enllá de ses aygues y regiren les elevades regions de l'atmosfera plena de misteris, cercant el bri d'esperança d'un bon temps proper y benfactor que'ls tregui de l'ensopiment, de la missera y menassanta passivitat ab que'ls endogalen les llargues y fréstegues jornades tempestuoses.

Y centenars de families empobrides, resten plo-roses en ses petites llars, allargassats els rostres devant la fréstega silueta de la fam, que se'ls mostra devant a cada jorn tempestuós que passa, eternisant la vaga forcosa en que's troven el marit, el pare, els germans, els fills, devant l'imposibilitat completa de poguer ferse a la mar, devant de'l perill de pagar, allá prop, ab les seves vides els afanys

(*) Vegis el número 572.

y les lluites pera cercar quelcom ab que atendre les seves més indispensables necessitats.

Heuse aquí demostrades ab aquestos senzills exemples, les rahons que'm venen a convencer y que m'obliguen a exposar mon parer de que'l tenir les barques fora de l'aygua, demunt la platja, es un obstacle gran pera l'industria pescadora y un constant perill para'ls qui l'eczerceixen.

JAUME PUJADAS Y BARRIGA

DEL AJUNTAMENT

SESSIÓ ORDINARIA DEL DIA 2 DEL CORRENT

Comensà a dos quarts de nou ab assistència de tots els regidors a excepció den Borbosa, en Bachs y en Planas, presidint l'Arcalde en Martí Pujol

Després de llegida l'acta de la sessió anterior fou aprovada.

Aixís mateix s'aprovaren varis dictàmens de la Comissió d'Obres referents als permisos demanats per en Francisco Subirats, n'Onofre Garí y en Pere Borràs y un altre d'aquella Comissió y la de Foment sobre l'expedient de la Companyia Barcelonense d'Electricitat.

—A petició den Casas y després d'una breu discussió en la que hi prenen part además en Nadal y en Costa, queda vuit dies sobre la taula un dictamen de la Comissió de Foment sobre l'expedient de la susdita Companyia referent a haverse complert les condicions d'instalació de la xarxa general.

—Passen a les respectives Comissions les instancies dels Hereus den E. Guardiola sobre l'instalació d'un electre-motor y altres de Deutsch y C.^a, n'Agustí Montal y en Jaume Batlle sobre obres.

—Se queda enterat d'un Ofici del Ajuntament de Barcelona referent al Pressupost de Gastos Carcelaris.

—S'aprova la distribució de fondos del mes actual.

—S'aproven les nómines de la brigada eventual de la setmana passada; els jornals pugen 155⁷⁵ pessetes y els carros 130.

Gracies.—Se queda enterat d'un Ofici del Govern civil donant en nom del Govern les gracies per l'acort de condol prés per la Corporació ab motiu de la mort del expresident del Consell de Ministres en Josep Canalejas

D'aquella comunicació encara.—En Padrós Vidal manifesta que conforme's digué en la sessió passada, l'Arcalde li explicà particularment els escrúpols que tenia per no portar la comunicació oferta de n'Andreu de Boet al Consistori. Y conforme vaig comunicar, diu, no'm varen convencer, seguint creient que pot esser llegida. Creu además, que podrien esser atinades les observacions del Arcalde, si un periódic local, afecte per cert an aquest y a la majoria, no fés en la seva edició de la setmana passada certs comentaris que a més de fer veure que coneixen la comunicació, diuen que en Boet ofereix els seus serveis a cambi de vots, y aixó, diu, no es verifat. Acaba sotmetent aquest cas a la consideració del Consistori afegint que no es possible que una comunicació que l'Arcalde no vol que's fassi pública, vingui un periódic y hi fassi comentaris, demostrant conèixerla, per cert en molt mala forma y faltant a la veritat.

En Pujol diu que'l té sense cap cuidado que algú fassi manifestacions sobre'l particular, puig les seves manifestacions no tenen referencia ab lo que diu dit periódic y per lo tant no se'n ha de pendre peu, afegint que no té per qué variar el seu criteri

sobre la qüestió, puig creu qu'es árbitre de que les comunicacions vagin al Consistori com sempre s'ha fet aixís.

En Padrós Vidal lamenta que l'Arcalde no hagi variat de criteri, el qual no sab fins a quin punt pot esser legal. Creu que ab lo que's fa, se pot interpretar en sentit de molestar al senyor Boet y enten, además, que s'ha de fer constar que dit senyor no ofereix sos serveis a cambi de vots.

Intervé en Martí, qui després de fer constar que no té cap afinitat ab dit senyor, manifesta la seva discrepància ab el criteri del Arcalde sobre'l que la esmentada comunicació pugui esser reclam polític. Entén també, que si no se'n dona compte al Consistori tampoc s'ha de fer coneixer a la premsa. Manifesta que'n llegirà una copia, esperant que l'Arcalde li digui si concorda ab l'original.

En Pujol li'n priva, dient que aquell periódic segurament fa comentaris de lo que s'ha dit a les sessions, puig dona la seva paraula d'honor de que la comunicació no ha sortit de la seva butxaca. Manifesta que no pot consentir que's lleigeixi, puig seria faltar als seus propòsits, a més de que enten qu'es de sa incumbencia no portar al Consistori comunicacions que entengui no hi deuen anar. Ategeix que no s'ha de fer cas de lo que digui aquell periódic, puig tots fan a sa manera y diferentment els comentaris de les sessions.

En Martí replica que'ls comentaris que fa dit periódic no son pas de manifestacions fetes en Consistori, puig aquí, diu, mai s'ha parlat ni concretat en rés el contingut de la susdita comunicació. Creu que té dret de llegirla, car del contrari seria coartarli la llibertat, al ensemps que una desatenció. Y va a posarse a llegir, dient abans que si'l Consistori no la creu propia que no la prengui en consideració.

En Pujol diu que no pot consentirho y se retira del saló, fentho además en Nadal, en Clarós y en Miralles, promovent aquesta retirada protestes dels regidors de les minories demanant la paraula varis regidors.

Presideix en Doménech Renom ab aquella seva serietat característica que fa riurer tant. El «nevot», que s'ha quedat en el saló, estira'l coll dient al oncle: «No som prou!» y en vista de lo qual aquest ordena al Secretari que compti'l número, fent observar en Casas que com que no's tracta de pendre cap acort, pot la sessió continuar. En Doménech Renom contesta que si en Casas pensa aixís ell pensa d'altra manera, y com a home que ha ensajat varies vegades el seu paper y sempre sério, ordena altra vegada al Secretari que compti'l número; aquest ho fa y com que son deu, en Doménech Renom aixeca la sessió entre les enérgiques protestes de les minories y ab gran content del «nevot», el qual devia témer que malgrat haverho ensajat molt, l'oncle esguerrés la comedia.

TEATRALERIES

TEATRE CERVANTES.—*Tosca* y *Les manies de don Prudenci*.

El diumenge passat la companyia Panadés posà en escena la tragedia de Sardou, *La Tosca*. Per part de la senyora Panadés podém dir que va tenir un desempenyo excelent, no aixís referent al senyor que interpretà el *Mario*, y que substituí al senyor Torelló per malaltia. Les demás parts feren lo que pogueren pera que tingués un bon desempenyo la obra, lo que lograren en part.

Com a fi de festa s'estrenà la comedieta en un acte del nostre convehi senyor Baulenas, *Les manies de don Prudenci*, que com a primer ensaig escènic resulta bona. Clar que no es res nou, pero sí que té situacions ben còmiques y adhuch entretingudes que feren riurer al auditori. Y aixó es lo que debía pretendrer l'autor. La companyia cuidà molt la obreta, fent un lluit paper els senyors Vila, Simó y Bals y la senyoreta Panadés.

El públic aplaudí al autor y als artistes, criant al primer al escenari al acabar la obreta.

CENTRE BADALONÍ. — «*Lladres! Cofis y Mofis*».

La companyia Terrades-Casas representà an aquest Centre el diumenge passat l'hermós quadro de l'Iglesias «*Lladres!*» en la qual s'hi distingiren notablement en Terrades, secundat admirablement per en Caballé, en Gili, en Giró, en Muns y la senyoreta Rovira.

Se representà després la comedia den Feliu y Codina, *Cofis y Mofis* la qual feu passar una agradable estona a la concurrencia, puig tingué una curada execució.

B.

NOVES

CENTRE CATALANISTA «GENT NOVA». — Demà a dos quarts de quatre en punt de la tarda tindrà lloc en el teatre del nostre Centre una extraordinaria funció representantse la traducció catalana de l'exquisida comedia francesa en quatre actes, d'en Paul Gavault, *La Xacolatereta*, en la qual hi pendrán part en Casas, en Muns, en Caballé, en Clapés, en Giró, en Casanovas, en Carreras, en Sedó, l'Olieta y en Bertrán ab la cooperació de les aplaudides actrius senyoretes Fornés (A. y E.), Doménech y Martí.

Per encàrrecs dirigirse al conserge.

— *Festa íntima*. — El prop vinent diumenge, dia 15, en l'hostatge de nostre Centre tindrà lloc una festa íntima, de caràcter literari - musical, acabant en obsequi a les senyoretes ab un escullit programa de sardanes y balls.

La part musical d'aquesta festa anirà a càrrec d'un renomnat quintet de la capital.

**

ESTADÍSTICA. — El moviment de població durant el passat mes de Novembre es el següent: Defuncions 36, naixements 43 y matrimonis 9.

**

«Les mellors aigues alcalines Vichy Hôpital (estómac), Vichy-Célestins (ronyons), Vichy-Grande-Grille (fetxe), son insubstituïbles.

Refuseu tota imitació.»

**

DE SANITAT. — Llegim en els diaris de la veïna ciutat que en virtut de una denuncia que sobre l'estat sanitari de nostra ciutat publicava *El Poble Català* en sa edició del diumenge prop-passat, el Governador civil senyor Sánchez Anido havia ordenat una inspecció a Badalona. No sabem si aquesta s'es efectuada, empró sabem que la Junta de Sanitat ha pres enèrgiques midas pera la localització dels cassos epidèmics existents, fent desinfeccions y recomanant al ensemps la vacunació, a lo qual ha respost el veïnat, puig son en grós número les vacunacions que se son fetes.

**

No oblideu que'l millor laxant depuratiu que cura l'estrenyiment, les febres, gástriques, tifus, grippe, etc., etc., es el THE ALPINO.

**

DE MORALITAT. — Segons llegim, el Governador civil de la provincia ha empré una enèrgica campanya moralisadora en la veïna capital perseguint el joc y demés vicis de la gent crapulosa.

Si als agents del senyor Governador els hi sobra temps, creiem que no hi perdria res en ferlos arribar fins a la ciutat nostra, ja que la nostra autoritat local se sent impotenta, o no pot o no vol acabar-lo. Y el vici y la cràpula s'extén.

**

Totes les afeccions del aparell respiratori se combaten ab una rapidés assombrosa ab el PECTORAL ALPINO.

**

TEATRE CERVANTES. — Demà a la tarda la companyia Panadés que ab éxit actúa en aquest teatre representarà el drama *La Huérfana de Bruselas* y la comedia *Los Hugonotes*.

**

L'Aigua de Vilajuiga, es precisament una fórmula mèdica que la naturalesa encertà pera la curació de les enfermetats dels ronyons, estómac, fetxe - molt especialment del mal de pedra.

Es veuen els resultats al poc temps de cursar dita aigua.

**

TIMO. — Dimecres d'aquesta setmana una dona se presentà en nom suposat a una botiga del carrer de Sant Pere y després de ferhi varies compres demanà que la fessin acompanyar per la nena de la casa, que li pagaria a casa seva l'import d'aquella. Empró passà molta estona sense que la nena tornés, essent aquesta després recullida per els guardes d'un fielat, sense que's recordés d'aont era ni aont anaba.

L'aprofitada dona no ha pogut ésser haguda, puig va desaparèixer sense que la que l'acompanyava se'n adongués

**

CLÍNICA DENTAL

— DE —

PAU SOLÉ DALMAU

Cirurgià Dentista

Consulta gratuïta pels pobres que oagin proveïts d'un volant de l'Arcaldia.

Riera Folch, 160

Hores: de 9 a 1 matí y de 3 a 6 tarda.

**

NOU PERIÓDIC.—A Granollers s'ha comensat a publicar un periódic regionalista titulat «El Vallés Nou». Ademés d'esser un portaveu de les idees regionalistes, serà l'orgue del diputat del districte senyor Plaja.

**

«**Demaneu Sal Vichy Etat pera begudes. Comprimits Vichy-Etat, efervescents y Pastilles Vichy-Etat en els seus envases d'origen.**

Refuseu tota imitació.»

**

MITIN.—Avui a dos quarts de nou del vespre y organitzat per varies entitats obreres y republicanes d'aquesta ciutat, tindrà lloc en el local del Centre d'U. F. N. R. (can Salsas) un mitin pro Dr. Queraltó condemnat a la pena de destierro en el procés que se li seguia per calúnnia al Patronat de Catalunya contra tuberculosi.

Hi parlaran a més del susdit Dr. Queraltó, en Puig d'Asprer, en Borjas, en Palau y altres.

**

DE VIATGE.—El dimecres d'aquesta setmana, després d'una breu estada a Madrid, ha marxat cap a París y Londres acompanyat de sa distingida esposa nostre amic en Pau Rodón y Amigó.

ANUNCIS OFICIALS

Confeccionadas las Listas cobratorias de la Contribución sobre edificios y solares y el Repartimiento de la Contribución rústica y pecuaria de este término municipal para el próximo año de 1913, se anuncia que estos documentos estarán expuestos al público por término de ocho dias en la Secretaría de este Ayuntamiento, a los efectos de reclamación.

Badalona a 29 de Noviembre de 1912.—El Alcalde, *Martín Pujol*.

Los herederos de don E. Guardiola, de esta vecindad, han acudido a este Ayuntamiento en solicitud de permiso para instalar un electromotor de 1 HP en la casa señalada con los números 9 y 11 de la calle de Arnús

Los propietarios o vecinos que se consideren perjudicados con la mencionada instalación podrán presentar sus reclamaciones, debidamente documentadas y justificadas, en el Negociado de Obras de esta Excm. Corporación Municipal, durante el plazo de 15 dias a contar

desde el de la inserción del presente anuncio en el *Boletín Oficial* de esta provincia, pasados los cuales no se admitirá ninguna y se resolverá conforme se crea de justicia.

Badalona 3 de Diciembre de 1912.—El Alcalde, *Martín Pujol*.

JUNTA MUNICIPAL DEL CENSO ELECTORAL DE BADALONA

En cumplimiento de lo dispuesto en el artículo 22 de la Ley Electoral de 8 de Agosto de 1907, esta Junta ha designado para la constitución de los Colegios electorales en que está dividido este término los locales siguientes:

Distrito 1.º	Sección 1.ª: San Anastasio, 61;
	» 2.ª: Riera de Folch, 26;
	» 3.ª: Luna, 30;
	» 4.ª: Wifredo, 146;
Distrito 2.º	Sección 1.ª: Granota, 12;
	» 2.ª: Roger de Flor, 91;
	» 3.ª: León, 81;
	» 4.ª: Sagunto, 27;
Distrito 3.º	Sección 1.ª: L'uch, 44;
	» 2.ª: San Pedro, 49;
Distrito 4.º	Sección 1.ª: San Bruno, 35;
	» 2.ª: Santa María, 57;
	» 3.ª: Prim, 166;

en los cuales se verificarán precisamente cuantas elecciones tengan lugar en el próximo año de 1913 y en donde por tanto deberán concurrir todos los electores de este Municipio a usar de su derecho del sufragio cuando para ello sean convocados.

Badalona a 30 de Noviembre de 1912.—El Presidente, *Narciso Andreu*.

DISPENSARI ODONTOLÒGIC MUNICIPAL

: : : : gratuït pera la classe obrera : : : :
a càrrec d'en **FRANCISCO DE P. VIADER**
dentista del Hospital Clínic de Barcelona
curació de les enfermetats de la boca
: : : : operacions sense dolor : : : :

Consulta particular en Badalona:

Carrer de Mar, 35, pral.

Els antics amos del **RESTAURANT DE LA CONRERIA** s'han traslladat a son magnífic y nou

— RESTAURANT DE VISTA ALEGRE —

Preciosos menjadors ab vistes al mar y al bosc :: :: :: Pisos amoblats ab electricitat y abundant aigua

Carretera de la Conreria = Teléfon 9022

Aquest Restaurant está situat en la mateixa Carretera de la Conreria, poguentshi anar comodament ab automévil fins a la mateixa Casa